

دیوان کیفری بین‌المللی خواستار روشن شدن نمایندگی رسمی افغانستان شد

۱۷ میزان ۱۴۰۰ - ۹ اکتبر ۲۰۲۱

توضیح تصویر، مقر دیوان کیفری بین‌المللی در لاهه هلند

قضات دیوان کیفری بین‌المللی اعلام کردند که در مورد از سرگیری تحقیقات جنایات جنگی در افغانستان تا زمانی که نمایندگی رسمی این کشور در نهاد های بین‌المللی روشن نشود، نمی‌توانند تصمیم بگیرند.

حدود دو ماه از تصرف کابل توسط طالبان گذشته است، تاکنون هیچ کشوری طالبان را به رسمیت نشناخته است.

به گزارش رویترز، قضات دادگاه کیفری بین‌المللی روز جمعه از آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد و نهاد این دیوان بین‌المللی درخواست کردند که تا یک ماه دیگر، مشخص کنند کدام گروه از نظر حقوق بین‌الملل به طور رسمی بر افغانستان حکومت می‌کند.

سال گذشته، قضات دیوان بین‌المللی کیفری در لاهه اجازه آغاز تحقیقات در مورد اتهامات جنایات جنگی در افغانستان توسط نیروهای امریکایی و دیگر طرف‌ها در جنگ افغانستان را صادر کرده‌اند. بر اساس فرمان این دیوان عملکرد نیروهای امریکایی و دیگر طرف‌های درگیر در افغانستان از آغاز فعالیت آنان در این کشور مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

به تازگی، شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد نیز یک گزارشگر ویژه به منظور نظارت بر وضعیت حقوق بشر در افغانستان تعیین کرده است که قرار است از اوایل سال آینده میلادی کار خود را آغاز کند.

توضیح : در ماه اپریل ۲۰۲۰ آمریکا روادید فاتو بنسودا، دادستان دیوان بین المللی کیفری را به خاطر تحقیقاتش درباره عملکرد نظامیان آمریکایی در افغانستان لغو کرد.

قبلا، کریم خان، یک دادستان دادگاه کیفری بین المللی خواسته بود که کار تحقیقات را ادامه دهد و گفته بود که نیازی به اینکه چه کسی افغانستان را اداره می‌کند، نیست.

کشورهای غربی با نمایندگان طالبان دیدارهایی داشته اند اما همزمان تاکید کرده اند که تعامل با طالبان به معنای به رسمیت شناختن دولت طالبان در افغانستان نیست.

امروز و فردا یک هیات بلند پایه از نهادهای دولت امریکا برای اولین بار پس از خروج این کشور از افغانستان در ماه اوت/آگوست با اعضای ارشد دولت طالبان در دوحه قطر دیدار کرده اند.

وزارت امور خارجه آمریکا گفته است مذاکرات، ادامه تعامل عملگرایانه با طالبان است و به معنای به رسمیت شناختن آنها نیست.

اخیرا، طالبان از سازمان ملل خواست که کرسی نمایندگی افغانستان را در اختیار "امارت اسلامی افغانستان" قرار دهد، تا هنوز سازمان ملل در مورد اعتبارنامه سفیر طالبان تصمیم گیری نکرده است.

تبصره ملالی نظام:

(با معذرت از خوانندگان محترم که اصطلاحات نامأنوسی را در خبر متذکره مطالعه نموده اند، متأسفانه با تجاوز فرهنگی ایران بر دری اصیل افغانستان، مشکلات افهام و تفهیم نه تنها از سرویس اخبار منابعی مانند بی بی سی، رادیوی آزادی، روزنامه هشت صبح و امثال آن، به نشر میرسد، بلکه ترجمه اسمای خاص را هم اصطلاحات مغلقی پیشکش خوانندگان می نمایند. طور مثال با اجازه، **(محکمه بین المللی جنایات بر علیه بشریت یا «ICC»)** را به اساس فعالیت و اسم لاتین آن معرفی می نماییم).

در حقیقت از همان ماه جنوری سال ۲۰۲۰م. که «دونالد ترمپ» دیگر به قدرت نبود، قضات رسمی محکمه آزادی امکانات بازخواست را در ممالکی مانند عراق و افغانستان بدست آورده و اقداماتی را نظر به ماده ۱۵ اساسنامه آن مجاز دانستند. حال با در نظر داشت سطور بالا، خبر جدید اینست که انجمن «**خبر نگاران بدون سرحد**» با اعتراض بر جنایات و کشتار های گویا هدفمندی که منجر به قتل خبرنگاران افغان در هر گوشه آنکشور میگردد، رسماً به «**محکمه بین المللی جنایات علیه بشریت**» شکایت ارائه نموده است. به اساس نشر و مطالعه چنین خبری در مطبوعات اینترنتی به قسمت هایی در زمینه روشنی می اندازیم:

متن خبر حاکیست که سازمان خبرنگاران بدون سرحد «**RFS**» در مورد جنایاتی که در یکسال اخیر منجر به کشتار خبرنگاران در افغانستان گردیده است، به خانم «**فاتو بنسودا**» خرنوال محکمه بین المللی جنایات علیه بشریت، شکایت نموده و بازخواست و تشکیل دوسیه های جنایی مرتکبین را تقاضا نموده است. به اساس خبر این تشکیل از حمل سال ۱۳۹۹ یازده خبر نگار مختلفه در شهر های مختلفه افغانستان به قتل رسیده اند. این مؤسسه همچنین ادعا دارد که از سال ۲۰۰۱ م. -۲۰۱۳ در حدود ۱۰۰ خبرنگار و مطبوعاتی افغان کشته شده است که بیشتر طالبان و گروپ های دهشت افکن مقصر آن هستند و اسناد و مدارک زیادی هم در زمینه موجود است. بنا بر آن برای تکمیل دوسیه های این جنایات در افغانستان دفاتر «**محکمه جنایات بر علیه بشریت**» به رجوع به منابع نشراتی گوناگون هر قضیه قتل را بر رسی و تکمیل نماید.

نا گفته نماند که محکمه مذکور در تحقیق و مطالعات در مورد قضایای جنایی طرف علاقه، سیستم و منابع قابل اعتباری را با کمک حقوق دانان خبره بین المللی در اختیار دارد، ولی سؤال این است که در عملیه قتل و آدم کشی های گروه های مخالف دولت و استفاده از وسایل گوناگون جنایی، مگر یافتن متهم اصلی امکان پذیر است؟ شاید تا حدی این امکان در حالیکه قاتل یا جانی استخدام گردیده باشد، موجود باشد، ولی در صورت استعمال وسائل مخرب وابسته به تکنالوژی جدید و علمی، کشف قاتل یا مجرم را به مشکلات مواجه می سازد.

از جانب دیگر، در بین ۵۰۰۰ محبوس مخالفین دولت و طالبان تعداد آدم کشانی که به اعدام محکوم گردیده بودند با کار سازی امریکا و طالبان به عوض مجازات، آزاد گردیده و دقیقاً به قوای جنایتکارانه دهشت افکن پیوستند و اوضاع اجتماعی را تاریک و خونین ساختند. پس پیگیری جانیان علیه بشریت در افغانستان آنقدر ها هم آسان نیست.

از جانب دیگر، عملکرد های قوای بین المللی و مخصوصاً امریکا در افغانستان که اثبات آن شاید با موجودیت اهالی محلات مختلفه نا ممکن نباشد، ولی اینکه این مؤسسه بدون کمک دولت های مربوطه بتواند متهمین را محکوم و مجازات تعیین نماید، شاید دور از امکان باشد. حتی جنایاتی که در زمان اشغال عراق در آنکشور و محابس آن صورت گرفت، بعید است که مورد تعقیب و مجازات محکمه مذکور قرار گیرد.

در آخرین روز های مجمع عمومی سالانه ملل متحد که قرار بود نماینده افغانستان بیانیه ای ایراد نماید، دو نوع خبر در مطبوعات منتشر گردید، یکی اینکه پروگرام نماینده مذکور لغو گردید و دوم اینکه آقای «**غلام محمد اسحق زی**» حاضر به ایراد بیانیه ای به نمایندگی از دولت افغانستان که در کنترل طالبان در آمده بود، نگردید. البته در همان آوان طالبان هم با معرفی «**سهیل شاهین**» مقیم دوحه - قطر، من حیث نماینده دولت جدید شان درخواست قبولی وی را برای ایراد بیانیه، از مجمع مذکور نموده بودند که پذیرفته نشد.

با سقوط دولت افغانستان بدست طالبان و عدم برسمیت شناختن اداره مملکتی طالبان از جانب جامعه بین المللی، البته که موقف خاص افغانستان در تشکیلات جهانی، منجمله سازمان ملل متحد که افغانستان از آغاز کار آن در سال ۱۹۴۵ به عضویت آن قبول پذیرفته است، نمایندگی از کرسی مملکت مذکور مورد سوال قرار می گیرد. همین است که «**محکمه بین المللی جنایات علیه بشریت**» که با لایحه موفق شد که از دولت اشرف غنی قبولی آغاز تحقیق و بازخواست جنایتکاران مختلفه را که قدامت شان از سال ۲۰۰۳ به اینطرف است، بدست آورد، در صدد است که برای پیشبرد عملیات حقوقی و قضایی در افغانستان، از ملل متحد جویای راه حلی در زمینه گردد.

حال گیریم که مانند دوره اول طالبان، بعضی از سفراء و نمایندگان در پوست های دیپلماتیک در خارج به نام افغانستان اموری را سرپرستی نمایند که سازمان ملل یکی از آن ها باشد، آیا «**محکمه جنایات علیه بشریت**» با اسناد و دوسیه های دقیق و مستند، اجازه عملیات حقوقی و بازخواست جنایتکارانی که جرایم شان مشهود بوده را دارند؟ در بین ده ها مأمورین و اولیای امور دولت سابقه که امکان جنایات و اعمال ضد بشری شان میتواند دقیقاً ثابت گردد، بسیاری به خارج فرار نموده اند، صد ها طالب جنایت پیشه و صد ها عسکر ناتو و امریکا که همچنان متهم به آزار، شکنجه و کشتار در آن مملکت جنگ زده ویران بوده اند، چگونه بازخواست و محکمه میگردند؟ یعنی امکانات عملی گوناگون میسر نیست. عساکر امریکا و ناتو را که بازخواست شان را «**دونالد ترمپ**» رئیس جمهور قبلی منع قرار داده و حتی اعضای محکمه مذکور را از مسافرت به امریکا منع نموده بود،

با وجودی که قیود بالای محکمه رفع شده است و قوای مذکور هم به اوطان شان مراجعت نموده اند، چگونه باید بازخواست و مجازات نمود؟! طالبان که اکثر اعمال جنایی و انتحاری و کشتار در محاکم صحرایی آنان در دو دهه مشهود بوده و قابلیت بازخواست را در «محکمه جنایات علیه بشریت» دارا هستند، در شرایط فعلی چه راهی برای طی مراحل قضایی و احتمالاً مجازات شان ممکن میگردد؟! بهر حال بازهم فعالیت «محکمه جنایات علیه بشریت» که صرف قضایای جنایی را که از سال ۲۰۰۳ به اینطرف واقع شده باشد، مورد بررسی قرار میدهد، علی الرغم مشکلاتی که در کشور هایی مانند افغانستان دارد، بازهم با معیار های فعالیت در دیگر کشور ها غنیمت بزرگی محسوب می گردد.

پایان